

Szilágyi Andor

EL NEM KÜLDÖTT LEVELEK

Játék az élettel két részben

1992

SZEREPLŐK

ANGELUS

ANGELINA

Első rész

Az előcsarnokban, egy szerelmét sirató asszony fájdalmas éneke szól

1. kép

A színház jobb közepén, a kékes fényben egyszerű pad, mögötte kiszáradt fűcska. A padon a csuklyás Halál kaszájára támaszkodva hallgatja az asszony énekét. Kintre balról vonat érkezik, betöduló füstje mindent elborít

2. kép

Amikor felszáll a füst, a Halálnak hűlt helye. A pad melletti tolokocsiban az idős, főkötős Angelina üldögél. Körülötte üttöt-kopott kofferek. Kötőget. Később szemüveget biggyeszít az orrára, csatos emlékkönyvet vesz elő. Lapozgat, olvas

ANGELINA „A kövér, fogatlan telihold, e kéretlen vén ripők! Kileisi a szerelmesek minden titkait... És ha egyszerűen, valamely vérehullató alkonyon, midőn az ezerszer áldott Nap épp alámerülni készülőd a messzi horizontú tenger bíbor habjain, ó, részeg pillanat! Egy elvadult ólomdarázs mérgezett fullánkja vérrózsát nyit szívem ablakán, Drága Mindenem, Édes Egyetlenem, Örök Angelinám, tudhatja, én majd halálom óráján is csak Magára gondolok. Angelus kapitány...”

ANGELUS *(kint dühösen felcsattan a hangja)* Ó, hogy tenne Árkábel a füstre, azzal a fertelmes nagy bojtossal...!

Angelina nagyon izgatottan fülel

...Vagy legalább a kénköves ménkű csapna azok közé a lapát füleid közé, te átkozott fajankó! A kormos-mocskos stucniddal együtt, te fertelmes anyaszomorító! A krucifixos szakramentjét ebbe a kicsavarodott világba bele!...

Görnyedt, ősz szakállas csavargó biceg be. Jobb kezében bot meg horpadt bádóg vizeskanna, a másikban két koffer. Lepakol. Rongyos felöltőjét porolja, aztán félig telt vörösboros flakát húz elő a zsebéből, megtörli az üveg száját, iszik. Angelina nagyon csalódottan látszik. Visszabújik a kötése mögé

ANGELUS *(megtörli az üveg száját, visszacsúsztatja a zsebébe, dohogva porolja magát)* Csapás. Sorscsapás. Valóságos csapása a sorsnak! *(Végignéz a ruháján)* Pfu! Rossz rám nézni! Mint egy varacskos disznó! *(Körülnéz. Megpillantja Angelinát)* Hát nem igaz?...

Angelina nem reagál

Nem gondolja, hogy rossz rám nézni? Az ember egyszer egy évben rászánja magát, és akkor tessék! Jön egy ilyen talpas *(Keresi a meg-felelő szót)* muhar! Jön az ő kormos stucnijával, és löttek! Minden-nek vége! Odanyomakszik az ember mellé egy ilyen kályha... *(Nem jut az eszébe)* dűzsveclivel! Valósággal rája fekszik! Rája henterü! Egy ilyen bugris tahó! És akkor még neki áll följobb, ha szólni merészel az ember, hogy ugyan már, kedves barom úr, hát mégis hogy képzeled? *(Iszik. Fáradtan letelepszik. Fújtat. Végignéz magán. Legyint. Iszik)* Tisztára, mint az okatlan állatok!... De még azokban is több a jómodor! Azoknak legalább... *(Keresi a szavakat)*... nincs ne-kik *(Keresi a szavakat)* stuccnijuk!... És akkor még nekik áll feljobb, ha az ember ki merészelet nyitni a száját! *(Elmerengve felsóhajt)* Hogy megváltozott a világ... *(Igazolásért pillant Angelinára)*

Angelina méltatlankodva fészkelődik. Elteszi a könyvet, kötőget

(Neheztelve vonja meg a vállát.) Kurvára... megváltozott... *(Elhúzza az üveget, körbetörli a száját, iszik. Miután megint megtörölte az üveget, visszacsúsztatja a zsebébe)* De legalább előnyére változott volna meg! Banná a fene... *(Megint a felöltőjét vizsgálja)* Árkábel, a nagybojtos... Úgy pislog az emberre, mintha ő maga lenne a ravennai Szűz Mária személyesen! Nézz azokkal a bornyú szemekkel, és azt kérdezi: Fáj valamid... *(Orrhangon)* ...öcsi? *(Angelinára néz)* Már hogy nekem... Hogy én... öcsi... Tudja, mit mondtam neki? *(Bőszén ki akarja vágni, de aztán csak legyint)* Hát, ne tudja meg...

Angelina mintha nem is hallaná a kérdést Persze

most furdalja az oldalát a kíváncsiság. *Angelina a*

füle botját sem mozdítja.

(Az oldalára szorítja a kezét) Valósággal mardossa, nem igaz? Hát csak hadd furdalja... Hadd mardossa!

Angelina meg sem hallja a kérdést

(Váratlanul és nagyon sebesen pörgetve a nyelvét kimondja) Dugja fel magának! Ezt mondtam neki!

Angelina a füle botját sem mozdítja

(Kívár, aztán már-már dalolva) Duhuhu-duhuhu-hugja fel mahahagáának... *(Közelebb hajol Angelinához, úgy kiáltja)* ODA!

ANGELINA *(nem néz fel, tovább kötőget)* Ez már döfi...

ANGELUS *(duzzogva)* Jól van, na... Egyszer-egyszer mindenkiben felmehet a pumpa, nem igaz? Kíváncsi lennék, ha magát kormozná be egy ilyen hatókör, akkor maga mit csinálna? Nagyon kíváncsi lennék rá...

ANGELINA Nem üvöltene, mint akit nyiszatolnak, annyi szent...

ANGELUS Nem üvöltene, nem üvöltene... De mit csinált volna az én helyemben, ha szabadna kérdenem? Megköszönne? *(Gúnyosan hajlong)* Alázatosan megköszönöm, drága jó Nyikhaj úr, hogy engem méltóztatott összerondítani azzal a koszmós stucnijával és nem mást. Hogy méltóztatott oly kedves és engem...

ANGELINA Amodább álltam volna, ha már annyira kíváncsi.

ANGELUS Ilyen szó nincs is, hogy amodább...
ANGELINA Lehet, hogy nincs, de hogy amodább álljon az ember, arra mindig akad egy tenyérnyi hely...
ANGELUS És kérdelem én, miért hogy én álljak amodább?! Miért hogy ne ő álljon amodább azzal a... *(Megint nem jut eszébe)* ...azzal a francos micsodájával?!
ANGELINA *(kinéz a kötés mögül, tüntetőn végigmustrálja az öreget)* Mert maga az... öregebb.
ANGELUS *(duzzogva elhallgat)* A Teremtő azért teremtett az embernek száját, hogy kibeszélhesse vele, ami nyomkorássza a szívét.
ANGELINA Ezt ő mondta magának? Személyesen a Teremtő?
ANGELUS *(a szájára bökk)* Különböztet miért csinálta volna!
ANGELINA Hogy néha legyen mit zárva tartania.
ANGELUS *(belegondol a dologba)* Aha... Ebbe még soha nem gondoltam bele. *(Még jobban belegondol. A száját tapogatja)* Mindazonáltal lehet benne valami...
ANGELINA *(elégedetten kötöget tovább)* Na, lássa...
ANGELUS *(lehiggadva pillant körbe)* Messzi utazik?
ANGELINA Hogy én?
ANGELUS Maga, maga! Hát ki más, ha szabadna kérdenem.
ANGELINA Hot a közel, hol a messzi! És hol a határ, amelyik elválasztja egyiktől a másikat? Málnapság mintha közelebb húzódtott volna a messzi, és elérhetetlen messziségbe tolódtott volna a közel...
ANGELUS *(gyanakodva)* Mindazonáltal megkérdehetem, hogy hol halotta ezt a gyönyörű gondolatot?
ANGELINA *(sértetten)* Nem nézni ki belőlem?
ANGELUS *(hirtelen lehajol, és mintha fejen akarna állni, visszanéz a lábai között)* Hát...! Így igen. Nem próbálja ki? Így rajtakaphatja a dolgokat, amint visszaállnak a talpukra. A fák gyökerei eltűnnek a földben, ágaik pedig megint az ég felé nőnek! Minta mi időnkben! Az égbolton nem sziklák úsznak, hanem felhők, mint régen, ami időnkben! És az emberek sem a fejükön járnak, hanem újra a lábaikon! Alig hiszek a szememnek! Na? Nem jött meg az andungja kipróbálni? Így minden olyan szép, mint régen volt...
ANGELINA A mi időnkben.
ANGELUS Honnan tudja?
ANGELINA Most mondta, az imént...
ANGELUS Ja, persze... *(Kiegyenesedik. Körülnéz. Fintorog.)* Így nem az igazi. *(Iszik egy kortyot)* Olyan, mintha igazi lenne, csak fordítva van. Az embernek még az élettől is elmegey a kedve valahogy... *(Iszik egy kortyot. Visszaül. Forgatja a lábfejét, forgatja, és rettenetes grimasszal gusztálja a cipőjét)* Ezek a cipők is... mindenre valók, csak cipőknek nem valók.
ANGELINA Velük meg mi baja?
ANGELUS *(dühösen utánozza Angelinát)* „Velük meg mi baja? Velük megmibaja?” Fuser munkák! Egytől egyig! Az a bajom! Az a bajom, hogy nem lehet bennük járnai! Az a bajom, hogy alig lép bennük kettőt az ember, máris az az érzés támad, hogy el van fuserálva! Hogy ő van elfuserálva és nem a cipő! Régen ez sem így volt. Régen a szerencsétlen elfuserált ember vette az elfuserált lábát, beledugdosta a cipőjébe, és ha nem is lett egy Dávid, legalább hihette, hogy néz ki valahogy! ... *(Megtapogatja lábát)* Akkoriban valóságos poéták voltak a suszterek! Persze akkoriban mindenki poéta volt egy kicsit... Nekem viszont soha többé nem lesznek olyan cipőim, mint akkoriban. Nézzen a lábaimra! Hát lábak ezek? S mindez csak azért, mert mára fuser suszterek kaparintották kezükbe a földgolyót! *(Nyomogatja a bokáját)*
ANGELINA *(az eget kémleli)* Milyen szép a telihold...
ANGELUS *(felnéz az égre)* Az. Észrevette már, hogy az is megkisebbedett?
ANGELINA *(hitetlenkedve néz Angelusra. Lassan csóválni kezdi a fejét)* Na, ne...
ANGELUS *(meggyőződéssel bólogat)* Bezony, bezony... az oroszok...
ANGELINA *(egyszerűen nem hisz a füleinek)* Na, nem...
ANGELUS Az oroszok állapították meg, hogy kisebbedik.
ANGELINA *(ingatja a fejét)* És ezt maga elhiszi...
ANGELUS Én csak azt csodálom, hogy másnak még nem tűnt fel a dolog. Az oroszok nyugodt, akkurát emberek. Még a lengyelek ilyenek, de hát ők is oroszok. Ha ők egyszer azt mondják, hogy összemegy, mint egy csupor tej, akkor az össze is megy, akár egy csupor tej. Slussz! Lehet bevenni rá a mérgeket.
ANGELINA *(nem válaszol. A Holdat básméssza)* A Hold? Csupor tej?
ANGELUS Maguk nők nem tudnak absztrahálni. Ennek a világnak ez a baja... Nem tudnak absztrahálni... Szörnyű. Ez minden bajok melegágya.

ANGELINA Mondja csak, honnan vette azt a káromkodást?
ANGELUS *(kajánul)* Melyiket? Van a szótáramban egynéhány...
ANGELINA Azt, amit az előbb alkalmazott...
ANGELUS Hogy Árkábel a nagy bojtos farkával?...

Angelina bólint

Tetszik magának?
ANGELINA Hallottam már valamikor...
ANGELUS Hát ez az! Az absztrakciós készség teljes hiánya! Itta példa!
ANGELINA Nagyon régen hallottam valakitől...
ANGELUS *(tartja a markát)* Talán megtudnám erőltetni az agyamat, ha... Ha ez magának megérne valami jelképes összeget...
ANGELINA *(dühösen)* Egyáltalán nem fontos!
ANGELUS *(ismét megvonja a vállát)* Nem vagyok abban a helyzetben, hogy bárki kedvéért, csak úgy gondolkodjam.
ANGELINA *(dühösen)* Azt látom.
ANGELUS *(Angelina felé kínálja a flaskát)* De azért nincs harag... *(Angelina elutasító mozdulatára megvonja a vállát, iszik)*
ANGELINA Hát akkor további jó mulatást. *(Kifelé gördül)*
ANGELUS Csak aztán nehogy rossz vonatra szálljon, szépasszony! Velem gyakran megesik!
ANGELINA Az én koromban már nincsenek rossz vonatok.
ANGELUS Én meg azt mondom, hogy jó vonatok nincsenek. Csak rossz vonatok és kevésbé rossz vonatok vannak. De jó vonatok már régóta nincsenek. *(A lábát masszírozza)*
ANGELINA *(kifelé gördül, de még egyszer megáll. Az egyik táskából aprópénzt kapargat elő. Angelus felé nyújtja)* Igya meg az egészségemre...
ANGELUS *(elveszi a pénzt. Összeüti a bokáját. Szalutál)* Köszönöm.
ANGELINA Tegye csak el...
ANGELUS Úgy illik, hogy bemutatkozzam. A nevem: Angelus kapitány.

Angelina döbbenetesen mered a csavargóra

Talán rosszul érzi magát?
ANGELINA *(erőt vesz magán)* Nem, nem! Semmi! Csak néha kihagy a szívem... Máskor meg többet dobban, mint kellene... Igazán semmiség... A doktorok azt mondják, hogy mindenkinél előfordul egyszer... Semmiség. Persze, akinek nincs szíve, ezt az érzést nem ismerheti... *(Elmerengve nézi Angelust)* Hát akkor minden jót, Angelus kapitány! *(Kigördül)*
ANGELUS Jó utat, és köszönöm. Hálásan köszönöm! *(Elteszia pénzt, a szívét tapogatja)* Milyen furcsán mondta... Mintha csak azt akarta volna mondani, hogy nekem nincs... *(Visszaül. Ledobja a cipőjét, és arcán az üdvözültek kifejezésével, élvezettel mozgatja meg zokni nélküli lábujjait. Lehajol, összehajtogatott papírt piszkál ki a cipőből. Olvas)* „Édes Angelinám... Csak néhány órája, hogy életemben először találkozhattam Magával és nekem már se egyéniségem, se jelenem, se múltam, se jövőm! Nekem már csak Maga van, édes, drága Angelinám! Én már nem vagyok. Én már Maga vagyok! Csak maga, és senki más! Nekem már nincs családom, nincs testvérem, nincs senkim e földtekén! Csak Maga! Maga az én levegőm, reményem, mindenem. Ugye nem hágy el sosem?! Ugye nem! Édes, drága Angelinám, nagyon sokat gondolok Magára, és ilyenkor annyira mardossa szívemet a kétségbeesés, hogy sokszor fájdalmamban már azt sem tudom, hogy mit teszek! Ugye nem haragszik?! Ugye nem?! És ha egyszeri együttlétünk megfoganná gyümölcsét, ugye drága, kicsi Angelinám, a nevemet adná neki? Már ha fiú, természetesen. Ha leánykánk születnék azt szeretném, édes Angelinám, hogy a Magáét viselje. A legszebb, a legdrágább, a legszentebb nevet, amit csak hallottak füleim, és mondotta szám... Szeretem Ma-gát! Szeretem, szeretem, szeretem, szeretem és Mindörökkre szeretem, a Maga hú, elkárhozott Angelusa...”

3. kép

Hóféhér menyasszonyi ruhában a huszonegynéhány éves Angelina perdül be. Fején malomkerék nagyságú, virágkoszorús, fátylas fehér kalap. Egyik kezében mirtuszcsokor, a másikban fehér nádbörönd. Sugárzik, táncol a boldogságtól. Angelus sebesen belebújik a cipőkébe, feláll. Angelina meglátja az öreget, hirtelen megtorpan

ANGELINA Jaj, bocsásson meg! Nem vettem észre...
ANGELUS (*alig hisz a szemének*) Angelina...
ANGELINA (*megtortan*) Tessék?... Ismer engem?
ANGELUS (*zavartan*) Semmi, semmi... Telihold van, ugyebár...
ANGELINA Telihold! (*Táncol*) Teli, teli, telisteli, telisteli...
ANGELUS Táncoljon csak, táncoljon! Akkor szép a leány, ha kivirul a lelke.
ANGELINA Akkor én most nagyon szép vagyok! (*Forog*) Akkor én mosta világ legszebb lánya vagyok! Mert nincsen nálam boldogabb ezen a sárgolyón! Meg van kérve a kezem!
ANGELUS Remélem, nem kosarazza ki?!
ANGELINA Kikosarazni?! Az övé vagyok! Csakis az övé! (*Hadarva*) Övé a szívem, a lelkem, az eszem, a kezem, a mellem, övé a...
ANGELUS Hó te, hó! Tovább ne sorolja, megbánná! És ki az a szerencsés flótás, ha szabadna tudnom?
ANGELINA Hát már hogyan szabadna? Nem titok! Angelus kapitány!
ANGELUS (*kis híján leesik az álla*) Angelus?... Angelus kapitány?...
ANGELINA Úgy biza, Angelus kapitány!...
ANGELUS Angelus kapitány...
ANGELINA Ismerni tetszik talán?
ANGELUS Nem! Dehogy! Ellenkezőleg! Bár minden meglehet... Nem festené le? Milyen ember ez a maga Angelus kapitánya?
ANGELINA (*kihúzza magát. Megpödrí nem létező bajuszát, peckesen ellépked az öreg előtt*) Ilyen...
ANGELUS (*elképedve*) Ilyen?
ANGELINA Szakasztott ilyen.
ANGELUS Értem... Nem ülne le mégis egy kicsit ide mellém, és beszélne róla?...
ANGELINA (*ismét gyanakszik*) Miért érdeklí annyira?
ANGELUS Egyszerűen csak furdalja az oldalam...
ANGELINA (*beadja a derekát*) Kérdezzen! (*Leül*)
ANGELUS (*töri a fejét, majd kiböki*) Snájdíj?
ANGELINA Gyönyörű.
ANGELUS Egy férfi elég, ha csak egy fokkal szebb az ördögnél.
ANGELINA De ő gyönyörű!
ANGELUS Értem.
ANGELINA Dehogy érti, dehogy érti! Hisz még én sem értem, hogy lehet valaki ennyire...
ANGELUS Szóval gyönyörű. Nem lehetne egy kicsit bővebben? Okos?
ANGELINA (*összeráncolja a homlokát. Amikor rátalál a legérzékletesebb hasonlatra, madarat lehetne vele fogatni*) Esze, minta tenger!
ANGELUS Értem. Aztán...
ANGELINA Azt már mondtam, hogy olyan szépséges, mint egy szobor.
ANGELUS Azt már mondta.
ANGELINA És bátor is.
ANGELUS És még?
ANGELINA Becsületes. (*Hadarva*) Egyenestisztaőszinteelbűvölő, és ilyen nagy keze van... egy igazi charmeur...
ANGELUS Persze, persze...
ANGELINA Miért mondja ezt?
ANGELUS Mit miért mondok?
ANGELINA (*utánozza az öreget*) Hogy „persze, persze”...
ANGELUS Hát csak úgy... Nem is tudom...
ANGELINA Gúnyolódik talán?
ANGELUS Hová gondol, kisasszony?!...
ANGELINA Olyan, mint egy isten...
ANGELUS (*végignézi magán*) Hát...
ANGELINA Csak azért hitetlenkedik, mert nem ismeri!
ANGELUS És ha azt mondanám, hogy ismerem?
ANGELINA (*arcon csókolja az öreget*) Ismeri?!
ANGELUS Nem ismerem. De mondjuk azt, hogy mondanám?
ANGELINA (*nem érti*) Ha nem ismeri, akkor miért mondanám?
ANGELUS Mert ismerem az ilyen bajuszkirályokat, akik leszakítják az ilyen illatos virágokat.
ANGELINA Nem is értem, miért beszélgetek én erről magával...
ANGELUS Mert jólesik „róla” beszélgetni még velem is. Bárkivel jólesne...
ANGELINA (*pirulva*) Ez igaz...
ANGELUS De ha nem akarja, ne beszéljünk róla! Beszéljünk másról...
ANGELINA (*őszintén értetlenül*) Másról?
ANGELUS Beszéljünk arról, hogy... milyen szép a telihold.
ANGELINA Hát... mintha menne össze...
ANGELUS Na, ne mondjal...

ANGELINA Nem olvasta?...
ANGELUS Nem.
ANGELINA Az oroszok kiszámították.

Nézik a teliholdat

ANGELUS Na. ne...
ANGELINA A kapitány mondta nekem...
ANGELUS Angelus kapitány?
ANGELINA Igen. Egy különös nyáréjszakán...
ANGELUS Furcsa ember lehet ez a maga kapitánya, kisasszony...
ANGELINA (*szívére teszi a kezét, szívszaggatóan felsóhajt*) Ahogy mondani tetszik! Furcsa, minden ízében izgalmas férfi! Alig várom már, hogy ismét a karjaiba zárjon!
ANGELUS (*hamiskásan*) Ismét?

A nő sirva fakad

(*Angelina vállára teszi a kezét*) Bocsánat, kisasszony! De gondoltam...!
ANGELINA (*még mindig sírva*) Azt hiszi, nem tudom, hogy mit gondolt?
ANGELUS Nem mondta Angelus kapitány, hogy a telihold alatt nem szabad sírnia senkinek?
ANGELINA De mondta... (*Lassan megnyugszik*) Mindig mondta...

A Holdat nézik

Milyen szép...
ANGELUS Bizony szép, kisasszony... Nagyon szép... Mindazonáltal nagyon magános...
ANGELINA Milyen különös. Az én Angelusom is így szokta mondani: magános.
ANGELUS Ez valóban különös, kisasszony.
ANGELINA Meg azt is mondta, hogy a telihold a beteljesült szerelmek tanúja.
ANGELUS A maga kapitánya egy igazi szép lélek. Ritka ez manapság.
ANGELINA Ugye?
ANGELUS A telihold szerintem is a beteljesült szerelmek tanúja. Mindazonáltal, ha még léteznek beteljesült szerelmek a Földön.
ANGELINA Igenis léteznek! Itt van példának a kapitány meg az enyém!
ANGELUS Majd' elfelejtettem. A kisasszony meg Angelus kapitányé...
ANGELINA (*felfigyel a szomorú hangra*) Miért mondta ezt olyan szomorúan? Rossz emlékek kínozzák talán?
ANGELUS Kinek nincsenek rossz emlékei, kisasszony?
ANGELINA Nekem nincsenek! (*Körbe libegi a padot*) És ha voltak is! Mindet elfeledtette velem az én kapitányom! Az én drága, édes Angelusom...

Az öreg szomorúan nézi a boldogan táncoló Angelinát

Az én mindenem! Egyetlenem! Szívem ura-királya! (*Hirtelen megtortan. Esdeklő pillantásokat vet Angelusra*) Kérdezzen még! Imádkok róla beszélni! Beszélni, beszélni! (*Újfént táncra perdül*) Róla, róla, rólaróla...
ANGELUS A Teremtő azért teremtett száját nekünk, hogy beszéljünk vele...
ANGELINA (*elgondolkodva*) Milyen különös... Mintha már hallottam volna ezt valahol...
ANGELUS ...A világ különös, kisasszony...
ANGELINA A világ önmagában egyszerű. Csak a benne élő emberek különösek. És ezek a különös emberek különös szemekkel...
ANGELUS Valaha én se gondoltam másképp. De már eleget éltem ahhoz, hogy tudjam, mennyire nem így van...

Angelus cihelődni kezd. Angelina feláll, hogy elbúcsúzzon

Ja, igen! Majd' kiment a fejemből, ha találkozna a szíve kapitányával, szóval, mondja meg annak az Angelus kapitánynak, ha még nem tudta volna, hogy nagyon szerencsés... (*Elgondolkodva nézi a lányt*) Továbbá mondja meg neki, hogy azt is... (*Keresi a szavakat*) ...üzenem... vigyázzon kiskegyedre... Vigyázzon nagyon...
ANGELINA (*meghatottan álldogál*) Nagyon kedves. Meg fogom mondani neki...

(Álmodozva forog a fa körül. A fejéhez kap, és az öreg után szalad) A nevé... Bácsika! Legalább a nevé...! (Megtorpan) Felszállt... A nevé se mondta meg... (Leül. Táskájából előveszi az emlékkönyvet. Lapozgat. Olvas) „Mikor a fű kalásza sarjad a zombékos réteken, és a fák ága zöld levélt ereszt, remény rubintos fecske-madara, Te, édes Angelinám, mindig találhatsz szívemen ereszt! Angelus kapitány...” (Mintha nem lenne képes betelni a hallottakkal, olvadozva olvassa újra a sorokat) „Mikor a fű kalásza sarjad a zombékos réteken, és a fák ága zöld levélt ereszt, remény rubintos fecskemadara, Te, édes Angelinám, mindig találhatsz szívemen ereszt! Angelus kapitány...” Szívemen ereszt! (Szívére szorítja a könyvet) Istenem, be gyönyörű szavak! (Mohón tovább lapoz. Keres valamit) Ez az! (Olvas) „Ha majmot látsz a fán, hunyd le szemeid kék tavát, húzd meg a farkát, s gondolj rám! Angelus kapitány.” (Szívére szorítja a könyvet) Édes, édes, Angelus kapitány...

4. kép

Mintha üldözők elől menekülne, felhajtott galléros ballonkabátban, szemébe húzott puhakalapban a negyven év körüli Angelus ront be. Egyik kezében akatátka, a másikban revolver. Kétségbeesetten tekinget hátra. Elrejtőzik a vékonyka fa mögé. Halálra váltan könyörgő a lánynak

ANGELUS Kérem, rejtse el! Az isten szent szerelmére kérem, rejtse el!
ANGELINA (értetlenül néz körül és mutat magára) Én?!
ANGELUS Maga, maga! Mindent megmagyarázok! (Előjön a fa mögül, rémülten forgatja a szemeit, lebújik a pad mögé) Nem kell félnie! Mindent megmagyarázok... Az isten szerelmére könyörgöm, rejtse el!
ANGELINA (rosszat sejtve felpattan) Nem mondaná meg, hová?!
ANGELUS Mindent meg fogok magyarázni, kisasszony! De most nincs rá időm! Üldöznek! (Angelina lábai elé veti magát. Esdekel) Nincs időm! Hallja? Már hallom lépteiket! Tüstént itt lesznek, és akkor jaj szegény fejemnek! Tüntessen el!
ANGELINA Nagyon szívesen segítenék...
ANGELUS (fenyegetően tolja revolverét Angelina orra elé) Én nem szoktam gatyázni! Csőre van töltve! Követelem! (Egy óvatlan pillanatban bebújik a menyasszonyi szoknya harangja alá)
ANGELINA (levegőt sem kapa meglepetéstől) De uram, én...
ANGELUS (revolverrel a kezében egy pillanatra kidugja az orrát a szoknya alól) Figyelmeztetem! Én nem szoktam gatyázni, kisasszony! Egy rossz mozdulat... (Visszahúzódik a fodrok biztonságos rejtekébe)
ANGELINA (egy ideig megpróbál az ukáz szerint viselkedni, de aztán leereszkednek a pillái) De uram, én... (Felsőhajt) Én gyűrűs menyasszony vagyok...
ANGELUS (hangja a szoknya alól) Ígérem, kisasszony, tiszteletben fogom tartani a status quóját...
ANGELINA (óvatosan körülnéz) Hát nem is tudom...

Angelina, mint egy kőszobor.

Egy idő után azonban a szoknya alól békés hortyogás hallatszik. Angelina díszkretn köhint, finoman fészkelődik, majd bátortalanul szólíngatja a férfit

Uram... Kérem, uram... Halló... uram...

ANGELUS (felriad) Mi az?... Kí az?

ANGELINA Csak én vagyok...

ANGELUS (ingerülten) Kí az az én?!

ANGELINA Hát nem is tudom... én.

ANGELUS (dühösen kimászik rejtekéből) Kí nem állhatom ezeket a felkent individualista dumákat!

Angelina a kimerültségtől holtápadtan rogy le a padra

Ha megkérném... felállna egy momentóra? (Letérdel és könyéig a menyasszonyi szoknya mélyén keresgél) Itt kell annak lennie...

ANGELINA (felháborodva) De uram!

ANGELUS Oppardon... és máris megvagyunk! (Szája szegletén büszke mosolyfélével húzza elő a szoknya alatt felejtett táskáját. Ak-

kurát törölgeti, leteszi a padra) Mert rend a lelke mindennek... ugyebár? (Felnéz az égre. Másra tereli a szót) Gyönyörű esténk van... nemdebar? (Angelinára pillant) Úgy érzem, némi magyarázattal tartozom, kisasszony. Iménti hogy is mondjam csak... több is, mint excentrikus viselkedésemért!

Angelina szólni akar, de Angelus egy mozdulattal elhárítja

Én kérem üldözve vagyok. Természetszerűleg adódhat a maga részéről a kérdés, édes kisasszony...

Angelina naiv érdeklődéssel hallgatja

hogy kiknek vagy miknek, milyen erőknél állhatik érdekében, hogy üldözzenek valakit, jelen esetben engemet. És vajon helyesen cselekedett-e akkor, amikor pusztán általános filantropikus érzelmektől vezérelve volt oly szíves nekem... ismeretlenül is, menedéket nyújtani. Biztonságos búvóhelyet az ordások felbégázott falkája elől. Gesztusával, és ne féljünk a nagy szavakat kimondani, kisasszony, életet mentett. Kérem, válaszoljon, tapasztalta-e, hogy akár csak egyetlen pillanatra, akár csak egyetlen lehelettel is visszaéltem volna a bájos és lefegyverző ténnyel, hogy ... mennyei bizalmába fogadt? Kérem, kedves kisasszony, válaszoljon egyenesen!

ANGELINA (bátortalanul, pirulva) Nem.

ANGELUS (mint akinek nagy kő esett le a szívéről) Örülök, hogy túlésztünk ezen is... Nem fáradt el? Kedves... nem is tudom, hogy szólíthatom? Vagy talán titok?

ANGELINA (holtra váltan tiltakozik) Nem, nem! Dehogy... Angelina...

ANGELUS ANGELINA?... Jól hallottam volna? Mondja, jól hallották füleim? ANGELINA?

ANGELINA (elbizonytalankodva) Igen...

ANGELUS (ráparancsol) Állj! Álljon fel! Így. Ne mozduljon!

ANGELINA (rémülten megdermed) Mi az már megint?!

ANGELUS (szűrés szemmel fürkészi Angelina vonásait. Majd rendkívül tárgyilagos hangon szólal meg, miközben az öltözékét rendez) Semmi, semmi... Leülhet. Azt hiszem, tudnia kell, összetévesztetem valakivel... Volt valaha egy a szívemhez nagyon közel álló hölgy, akit önben, percekkel előbb viszontlátni véltem. De rá kellett jönnöm, hogy tévedek... Semmi baj...

ANGELINA Nagyon sajnálom, igazán...

ANGELUS Higgye el, így a jobb... Kicsit nehéz, de egyre szilárduló meggyőződés, így a jobb.

ANGELINA Hát... Igen...

ANGELUS (lopva, párás tekintettel bámul a lánynak) Ennyi esztendő után... Istenem...

Megérintené Angelina arcát, és a lánynak a pillanat hatása alatt nemis lenne ereje tiltakozni, de a keze néhány centiméterrel Angelina arca előtt megáll a levegőben és megmerevedik

Angelina... Különös, égi csengésű neve van kisasszony, mondta már ezt magának valaki?

Angelina elmélázva simítja meg a saját arcát

Mintha harangok szavát hallanám... AN-GE-LI-NA... AN-GE-LINA... Mintha csak a harangok is magáért üzennének... (Tölcsértformál a kezéből, mintha kiáltana, de nem kiált) AAANGELINAAA! AAAANGELINAAAA! És máris felzúg a válasz, AN-GE-LI-NA... AN-GE-LI-NA... Mondta már ezt valaki magának, kedves kisasszony?

ANGELINA (elgyengülve) Valaki... igen...

ANGELUS Hát nem különös, ennyi esztendő után épp maga, hogy én épp magát...

ANGELINA (elbűvölve kering) Nagyon különös...

ANGELUS Különös és szép.

ANGELINA (elragadtatva a pillanattól tovább kering) Ó, igen...

ANGELUS És külön különös a kettő egybeesése... Hát nem egészen különös? Nem úgy találja?

ANGELINA (elalélva kering) Ó, igen...

ANGELUS Annyi esztendő múltán...

ANGELINA (behunyt szemmel kering) Annyi esztendő múltán...

ANGELUS Annyi feleslegesen eltékozolt esztendő múltán...

ANGELINA (magánkívül kering) Annyi feleslegesen eltékozolt esztendő múltán...

ANGELUS Ugyanitt.

ANGELINA (rajongással kering) Ugyanitt. Angelus mintha álomból

ébredne, alig észrevehetően megrázkódik, keze lehanyatlík. Angelina is megáll, ocsúdik. Angelus sétálva folytatja (legfeljebb majd egy-egy röpké pillanatra megpihen, tekintete el-elidőzik a lány arcán, ilyenkor szavai ritmusa alig észlelhetően megtörik - azután beszél tovább). Sokat tapasztalt férfi keserűségével a hangjában kérdezi

ANGELUS Messze utazik?

ANGELINA (kislányosan) Nem is tudom...

ANGELUS Nem is tudja? Az meg hogy lehet...

ANGELINA (még mindig zavarban van, már-már a lábát kezdi lógászni) Minden olyan relatív... Messzi... közel? Hol a határ? ANGELUS Kítől hallott maga ilyeneket?

ANGELINA Nem is tudom... Talán a vőlegényemtől...

ANGELUS Hogy hívják a maga vőlegényét, ha szabadna kérdenem?

ANGELINA Angelus kapitány.

ANGELUS Angelus kapitány? Milyen különös...

ANGELINA Különös?

ANGELUS (kinosan feszeng) Angelina és Angelus. Hát nem különös? Úgy értem, hogy ez a két név, így együtt... Nem találja különösnek? Angelina és Angelus... Mint két egymásnak rendelt csillag az égen...

ANGELINA Angelus és Angelina... Így szebbnek találok. ANGELUS Magának igaza van. Szebbek így. (Arca hirtelen eltorzul) ANGELINA Rosszul érzi magát? Uram...

ANGELUS Csak a cipőm... (Piheg)

ANGELINA (ijedten) A cipő?

ANGELUS (fuldokolva) Szorít... (Elhalón) Néha úgy érzem, teljesen elszorítja a szívemet...

ANGELINA (réműlten) Jaj, szegény fejemnek, hogy segíthetek?

ANGELUS Eh! Semmiség, el fog múlni...

ANGELINA (a végső kétségbeesés határán) Mit tegyek, édes Istenem!

ANGELUS Maga aztán tudja, hogy kihez kell fordulnia!

Angelus levegő után kapkod. Angelina megpróbálja lehúzni a cipőt a férfi lábáról

Nem! Azt nem engedhetem!

ANGELINA Kérem, hadd segítsék!

ANGELUS Nem! A cipőmet ne!

ANGELINA De ha muszáj! Uram!

ANGELUS A pertliket nem engedem!

ANGELINA De ha máshogy nem lehet!

ANGELUS Megtiltom, hogy kifűzze!

ANGELINA Csak megláztánám!

ANGELUS (kiszabadítja a lábát) Nem engedhetem! (Felugrik, körül néz. Kapkodva fűzi a cipőjét) És ha rajtaműtnék?! (Már újra egészen ségesen) Maga ármányos kígyómadár! Hogy oldok kereket? Kifűzött pertlikkel?! Hát hogy képzeled? A halálotat kívánja?

ANGELINA Csak segíteni akarok...

ANGELUS Csapdába akart csalni, kisasszony! Ez a helyzet!

ANGELINA Én?

ANGELUS Bizony, hogy maga, Angelina kisasszony! Maga, maga!

ANGELINA De hát...

ANGELUS Le akarta húzni a cipőmet, vagy nem akarta lehúzni a cipőmet?!

ANGELINA De...

ANGELUS Le akarta, vagy nem akarta?!

ANGELINA Le akartam.

ANGELUS Nem is tagadja!

ANGELINA Le akartam, mert azt mondta, elszorítja a szívét!

ANGELUS (gyanakodva, mintha közvesztélyes elmebeteggel állna szemközt) A cipőm...?

ANGELINA Azt mondta, hogy a cipője szorítja!

ANGELUS A cipőm? A szívemet?... Ezt mondtam?...

ANGELINA Igenis!

ANGELUS Maga ki akart szolgáltatni az üldözőimnek, Angelina kisasszony!

ANGELINA (sírással küzdve) Én csak segíteni akartam...! ANGELUS De az a kérdés, hogy kinek? Kinek akart segíteni, Angelina kisasszony, kinek?!

ANGELINA Magának. Egy fuldoklónak...

ANGELUS Egy fuldoklónak azzal, hogy erőszakkal lenyúzza lábáról a cipőjét? (Gúnyosan) Kisasszony...

ANGELINA (felemeli a táskáját. Idegesen tekinget kifelé) Nekem mennem kell...

ANGELUS (metsző gúnnyal) Hová, kisasszony, hová?

ANGELINA Indul a vonatom...

ANGELUS (fenyegetően közeledik Angelina felé. Mint előbb) A saját vonatát nem késheti le senki sem! „Indul a vonatom.” És azt meg tudja mondani, hogy hová indul a maga vonata, édesem?!

ANGELINA (kifelé hátrál. Bizonytalanul mutat jobbra) Hát arra...

ANGELUS Arra. Olyan biztos ebben, kisasszony?

ANGELINA (balra mutat) Vagy arra...

ANGELUS Szóval, vagy arra...

ANGELINA Hát igen...

ANGELUS „Hát igen”. De azt azért csak tudja, hogy hová?

ANGELINA (magabiztosan) A vőlegényemhez...

ANGELUS Szóval, a vőlegényéhez... Gondolja, hogy olyan biztos lehet ebben, kisasszony? Nem lehet, hogy épp ellenkezőleg?

ANGELINA Az nem lehet! (Kiszalad)

ANGELUS (lemondóan megvonja a vállát. A padhoz megy. Leül. Fájósan megmasszírozza jobb lábfejét. Nehézkesen lerángatja róla a cipőt, és a fény felé fordítva belenéz. Belenyúl. Összehajtogatott papírlapot húz elő. Olvas) „Szívem, Mindenem! Édes Angelinám! Nekem az élet már smafu! Nekem az élet már olyan, mint egy lyukas fazék, amelyből hasztalan folynak ki a mindennapok percei. Nem ír, nem küld hírt magáról! Drágám, él-e, hal-e?! Talán már mást szeret? Higgye el, az sem fájna ennyire, mint ez a hallgatása. Ez a sűrű, fekete csend! Van-e még maga nekem? Tudnom kell, értse meg! Bizonyosságra van szükségem, hogy lélegezni tudjak! Hogy pontosan, ahogy kell! Dobbanni tudjon a szívem!... Életem értelme, Mindenem... Itt, a virágok helyén kutyaszar bontogatja színes szirmait, és ha leszál az est, a magány olyan vastagon csorog le a vakolatlan falakon, mint az olvasztott szurok. Drága Angelinám, napok is elteltnek anélkül, hogy el tudnék adni egy lábat, egy szívet, és ha arra gondolok, hogy ebből szeretnék magának és nekem közös otthon t teremteni, hát üvölni volna kedvem, ahogy mifelénk égre emelt torokkal a kutyák üvöltöttek, ha elsettenkedni érzik a Halált a gyümölcsösök alatt. Úúúú! Úúúúúúúúúú! Úúúúú! Úúúúú! Én, drága életem... Még soha nem éreztem ilyen nehéznek a szívemet...” (Sokáig nézi a papírt. Összehajtogatja, a cipőjébe csúsztatja. Felhúzza a cipőt. Idegesen körül néz)

5. kép

Angelina jön be. Középkorú, méltóság teljes vonulása, fekete ruhás hölgy. Kezében fekete, középméretű bőrönd, fekete ernyő. Fején fekete, gyászfátylas kalapköltemény

ANGELUS (udvariasan feláll, és helyetlénél) Asszonyom...

ANGELINA Köszönöm, uram. (Egyenes derékkal leül)

ANGELUS Milyen szomorú is tud lenni egy ilyen teliholdas este...

ANGELINA (hűvösen) Bizony az, uram...

ANGELUS (idegesen körül néz. Végigtapogat a kabátján, keze egy pillanatra megpihen azon a zsebén, amelybe a revolverét süllyesztette) Szomorú és végtelen sivár...

ANGELINA Szomorú és végtelen sivár...

ANGELUS (megmasszírozza fájós lábfejét) Mint egy aniz Elysium-

ANGELINA Honnan ismerné azt maga? Elysium...

ANGELUS (tanácstalanul pillant a komor eleganciájú hölgyre) De bármily nehezünkre is essék az élet olykor, és fájjon is netalán - tenünk kell a dolgunk. És a dolgunk nem egyéb, mint tovább vinnünk a... (Óvatosan körül néz) saját életünk.

ANGELINA (sóhajtván) A saját életünk... ANGELUS Bizony ám, a saját életünk... Ez az igazság, asszonyom, és akkor is ez marad az igazság, ha mindketten tisztán látjuk, hogy ez nem valami épületes gondolat. (A lábát masszírozza)

ANGELINA Amíg egyetlen élő lélek lélegzik a Földön, vele lélegeznek a holtak lelkei.

ANGELUS (meglepetten felkapja a fejét) Milyen különös...

ANGELINA A világ a különös, uram.

ANGELUS „Amíg egyetlen élő lélek lélegzik a Földön, vele lélegeznek a holtak lelkei.”

ANGELINA Emelkedett és szép gondolat. És majd maga is tapasztalja, milyen igaz. Vigasz gyanánt a vigaszra szorulóknak, támasz gyanánt a támaszra szorulóknak. Bárki fejében is született, nincs miért szégyenkeznie.

ANGELUS (megtapogatja a fejét) Kítől hallotta, megkérdezhetem?

ANGELINA Egy férfi mondta ezt nekem. Egy igazi férfi, uram. Egy igazi férfi, akit szerettem, uram. Jobban szerettem, mint önmagamat...

Angelus zavartan feláll. Megpróbál a fátyol mögé pillantani. Angelina nem mozdul, egyenes derékkal ül tovább

ANGELUS Értem, asszonyom. Kérem, bocsásson meg, nem akartam emlékeiben megbántani.

ANGELINA Nem bántott meg, uram.

ANGELUS Felbátorít, hogy megkérdezzem: mi történt azzal a férfival? (Lassan Angelina mögé kerül)

ANGELINA Odalett.

ANGELUS Odalett?

ANGELINA Odalett.

ANGELUS (a nyakát nyújtogatja, hogy a fátyol mögé lásson) Biztos ebben?

ANGELINA Bennem, itt belül, biztosan odalett.

ANGELUS Nem állt szándékomban felkavarni a szívét, asszonyom. (óvatosan körbenéz, aztán egészen közel hajol)

ANGELINA Nincs az az itéletidő, amely felkavarhatna egy mindörökké befagyott tavat... uram.

Hirtelen a férfira néz, aki rémülten hőköl vissza. Kezei idegesen végigszaladnak a kabátzsebeiben, majd megpihennek a revolveren

ANGELUS Ha jól sejtem, azt a férfit gyászolja, asszonyom.

ANGELINA Nem sejti jól. A gyermekemet gyászolom. Itt vetéltem el... néhány évvel ezelőtt... És itt is fogantam...

ANGELUS (meggörnyed, mintha levegő szorult volna a bordái mögé. Nyitott tenyere mellkasán. Mint egy partra vetett hal tátog levegő után) Jaj, Istenem... Megfulladok...

ANGELINA (anélkül, hogy hátrafordulna vagy megmozdulna) Valami baj van, uram?

ANGELUS (verítékező homlokkal kihúzza magát) Csak a cipőim... Szorítanak a cipőim, asszonyom... Néha valósággal megfojtanak...

ANGELINA Isten, akár egy kényelmetlen cipő formájában is megmutatkozhat nekünk, uram.

ANGELUS De hát engem két cipő szorít, asszonyom! Isten pedig egy és oszthatatlan...

ANGELINA Csak nem gondolja, uram, hogy Istennek, ha úgy akarja, gondot okoz egyszerre két cipőnek lennie?!

ANGELUS (láthatóan nem tudja, mit gondoljon. Egyik lábáról a másikra áll, cipőit kémleli) Nem is tudom, asszonyom... (Kifelé tekintet. Hirtelen a padnál terem, felkapja a táskáját) Kérem, most ha megbocsát... Nem szeretném lekésni a vonatomat...

ANGELINA Saját vonatainkat, ha akarnánk se tudnánk lekésni soha. Ezt maga ne tudná, Angelus kapitány?

ANGELUS (dermedten megáll. A kabáton át, félve markolja meg a revolver agyát) Ismer engem?

ANGELINA (mozdulatlan) Azt kérdi, ismerem-e?

ANGELUS Ki küldte magát?

ANGELINA Engem...? Kapitány...

ANGELUS (előhúzza a revolvért) Kicsoda maga?

ANGELINA Ne legyen gyerek, Angelus kapitány...

ANGELUS Kicsoda maga?!

ANGELINA (még mindig mozdulatlanul) Magának azt jobban kell tudnia, mint nekem, kapitány...

Angelus céloz, meghúzza a ravaszt. Egyszer, kétszer, háromszor, négyyszer...

(Mozdulatlan marad, mintha nem fognák a golyók. Idéz) „Édesem, Angelinám, Csókosom, Agyalom, Csillagom, Lelkem Illatos Virága, Életem, szeretlek!

Angelus a fölére szorítja a kezét

Szeretlek, ahogy mindig is szerettelek, és mindig is szeretni foglak, amíg csak szívem utolsó nem... dobbanik... Angelus kapitány..."

Angelus kirohan

(A könyv lapjai közül egy levelet húz elő, olvas) „Mert nekem élnem kell, drága Kapitány! Mert én már nem halhatok meg csak úgy! Mert én már nem dobbatom el magamtól csak úgy az életet! Mert az én

életemmel már nem csak én rendelkezem. Mert én gyermeket várok. Mert én magától várok gyermeket, Angelus kapitány. Írjon, üzenjen! Könyörgöm! Nem várok mást, csak egy jelet! Egy apró fényt ebbe a fagyos éjszakába! Ezt nem tagadhatja meg tőlem. Tőlem, aki a maga gyermekét hordom zúzmarás szívem alatt... És aki örökre a magáé, és csakis a magáé maradok.... Angelina" (Almát vesz elő. A gyászfátyol mögött beleharap. Rág)

Újra felhangzik a szerelmét sirató asszony éneke. Sötét

Második rész

6. kép

A padon talpig gyászban Angelina üldögél. Levelet olvas

ANGELINA __Én már nem tudom, mit gondoljak Magáról, Magamról, Kettőnkéről. És mit gondoljak az Életről, ha egyáltalán létezhetik számomra az Élet a Maga drága személye nélkül... édes Angelus. Mert én már minden lélegzetemmel csak arra a forró pillanatra tudok gondolni, amikor Maga megcsókolt engemet. Én már csak abban élek. Az a pillanat lett a mindenem... És tudja meg, egyetlen szerelmem, annyiszor szeretném kitépni a szívemből annak a pillanatnak az emléket, ahányszor csak azt kívánom, hogy bárcsak még egyszer láthatnám drága arcát, érinthetném kedves kezét, hallhatnám zengő, barna hangját..."

Kintről átkozódás hallatszik

ANGELUS HANGJA Ó, hogy tenne Arkábel a füstre, azzal a fertelmes nagy bojtosával...! Vagy legalább a kénköves ménkű csapna azok közé a lapátfüleid közé, te átkozott fajankó!

Angelina felemelkedik, és az érkező felé fordulva figyel

A kormos-mocskos stucniddal együtt, te fertelmes anyaszomorító! A krucifixos szakramentjét ebbe a kicsavarodott világba bele... (Bejön. A kabátja ujját sepergeti. Középkorú, csapzott, fáradt, agyonhajszolt. Leteszi a vállát görnyeszítő hajókoffert. Elcsigázva ráereszkedik. Körülnéz. Furcsállkodva néz Angelinára) Kegyed mennyit méltóztatott hallani?

Angelina felséges tartással ereszkedik vissza a helyére. Nem válaszol

Merthogy aszerint szeretnék elnézést kegyedtől, hogy mennyit méltóztatott hallani...

Angelina nem néz Angelusra. Merev derékkal ül, és maga elé mered

(Megvonja a vállát, még egyszer lesepri a kabátujját, majd masszírozni kezdi a lábát. Tovább zsembel) Hogy kukulna meg a kormos düznijével együtt... ott, ahol van... Nem igaz?

ANGELINA Nem olyan, mintha lélegezne?...

Angelus értetlenkedve néz a nőre, miközben tovább masszírozza a lábát

a telihold. Mondom, nem olyan, mintha lélegezne?...

Angelus értetlenül néz Angelinára

Figyelné a Földet és csendesesen lélegezne...

ANGELUS (nyomkodja a fájós lábát) Hozzám tetszik...?

ANGELINA (nem néz Angelusra) Hát nem? Maga szerint nem olyan?

ANGELUS (cigaretét sodor) Én nem vagyok poéta. Én csak egy kis földönfutó házaló vagyok, asszonyom...

ANGELINA Egy házaló lelkében is lakhatik poéta, jóember...

ANGELUS Fordítva jobban képzelni...

ANGELINA (a férfi felé fordítja lefátyolozott arcát. Citál) „Édes Angelinám, a kövér, fogatlan telihold, e kéretlen, vén ripók! Kileisi a hűtelen szeretők minden titkait!"

Angelus meglepetten kapja fel a fejét. Elgondolkodva néz Angelinára. Rágyújt

(Éllet) Nem ismerősek ezek a sorok?
ANGELUS Ha az ember agya mindent megjegyezne, amit fülei hallanak...
ANGELINA Szerintem ez inkább szív kérdése, jóember. A szív memóriája pedig...
ANGELINA (gúnyolódva) A szív memóriája! Elájulok... Nem tudom, miért vannak úgy oda? A szív egy vacak, elhasznált húscsomó! (Beleszív a cigarettába, megmasszírozza a szívét) Ráadásul nemis bírja a strapát...
ANGELINA (lemondóan felsóhajt) Hát maga aztán valóban nem egy poéta...
ANGELUS (eldobja a cigarettát) Én megmondtam, asszonyom. Házaló vagyok...
ANGELINA És mivel házai?
ANGELUS (mintha habozna válaszolni) Protézisekkel, asszonyom...
Műszem, műszív, műfej... meg ilyenek...
ANGELINA Nagyon izgalmas lehet...
ANGELUS Egyesek nem így vélekednek, asszonyom... Sokan elhúzódnak tőlem, ha megtudják, hogy mit rejt magában ez a koffer...
Pedig hát nincs ebben semmi, illetve hát az van, ami...
ANGELINA En nem találok ebben semmi kivetnivalót.
ANGELUS Mert valószínűnek tartom, kegyed ismeri az életet.
ANGELINA (komoran) Kár lenne tagadni, volt szerencsém hozzá, uram.
ANGELUS Nem is tudja, hogy én mennyit, de mennyit szenvedek emiatt. Az emberek nagyon gonoszak is tudnak lenni, ha nem figyelnek oda...
ANGELINA ...és ha odafigyelnek, még gonoszabbak...
ANGELUS Ahogy mondja, asszonyom. (Hosszan nézi az asszonyt) Hozzátartozó?
ANGELINA (lassan Angelus felé fordítja az arcát) Már mint kicsoda?
ANGELUS Aki miatt feketében van kegyed.
ANGELINA (sértett méltósággal) Ez a hivatásommal járó öltözék, jóember...
ANGELUS (szemei elkerekednek) Hát ezt meg hogy kell értenem?
ANGELINA (lassan Angelus felé fordítja az arcát) Akivel én találkozom, mindig érti, hogy kell érteni... (Merőn nézi Angelust a fátyol alól) Igaz?...
ANGELUS (nyel egy nagyot, csak azután nyögi ki) Az embereket szenvedéshez segíteni... Holtbiztos munkahely...
ANGELINA Így gondolkodnak maguk... Én a szenvedésüktől váltom meg őket, jóember.

Sokáig hallgatnak

Mutatna nekem egy szívet, barátom?
ANGELUS (őszintén meglepődve) ...Kegyednek szívet?
ANGELINA Érdekel.
ANGELUS Ó, hát önmagában nincs abban semmi érdekes...
ANGELINA Tudja, a dolgok néha önmagukban is lehetnek érdekesek.
ANGELUS (kitekint) Hát azt hiszem, van még annyi időnk...
ANGELINA Saját vonatát nem kesheti le senki sem... kedves Angelus... kapitány!...
ANGELUS (döbben) Ön ismer engem, asszonyom?
ANGELINA (sokáig nem válaszol. Aztán a koffer felé mutat) Ott van a koffer oldalán... (Betűzi) Angelus kapitány.
ANGELUS (megkönnyebbülve) Ja, persze... (Kinyitja a koffert. Hosszas keresgélés után a kereskedő büszkeségével kiemeli egy szívet. Meglehel, kabátja ujjával megfényesíti, és Angelina felé nyújtja) Még az igazának sincs ilyen fénye, asszonyom...
ANGELINA Nemis tudom... (Mint valami hímes tojást, oly óvatosan veszi át a felé nyújtott műszívet) Szóval ez lenne az?
ANGELUS Ez lenne, asszonyom...
ANGELINA A SZÍV...
ANGELUS Műszív, asszonyom... A Műszív...
ANGELINA Persze, persze... (Forgatja, nézegeti) Káprázatos...
ANGELUS Sokszor magam is, valósággal kísértésbe esek... Hogy lecsereltessem valamimet...
ANGELINA Például a szívét... Nem igaz?
ANGELUS (elkomorodik) Miért pont a szívemet?
ANGELINA (hamisan) Hát csak úgy...
ANGELUS Az ember nem szokott mondani semmit csak úgy!

ANGELINA Gondolja, kapitány? Gondolja, vagy csak mondja... csak úgy?!

ANGELUS Én soha nem szoktam a vakvilágba beszélni - csak úgy!

ANGELINA (éllet) Ez bizony manapság nem elhanyagolható erény.

ANGELUS (gyanakodva pislog a nő felé) Ezt most mire tetszem érteni?

ANGELINA Arra értem, amire mondtam, barátom...

ANGELUS (idegesen fűrkészi a nőt, aki visszaengedi a fátylát) Nem találkozhattunk mi már valahol... Olyan különösek az érzéseim, asszonyom...

ANGELINA Hagyjuk ezt, jóember... hagyjuk... A világ maga is elég különös. Miért épp érzéseink lennének kivételek... (Megemeli a szívet) Ezt megveszem...

ANGELUS Nem lehet, hogy ismerjük egymást?

ANGELINA (hangja szárazon csattan) Az nem lehet!

ANGELUS (kicsit meg van bántva) Azért még nem kell leharapni a fejem!

ANGELINA (Angelus felé mutatja a szívet) Mondom, megveszem...

ANGELUS De hát minek az kegyednek?

ANGELINA Emlék... magától... Egy szép teliholdas estéről...

ANGELUS (teljes bizonyossággal bólogat) Mondom, hogy ismerem...

ANGELINA Ugyan, barátom... (Feláll) Indulnom kell... Nem akarom lekedni a vonatom.

ANGELUS A vonatainkat nem keshetjük le sosem.

ANGELINA Mennyivel tartozom?

ANGELUS (egyre csak a fejét rázza, alig jön ki hang a torkán) Semmi... Nem válaszolta kérdésemre...

ANGELINA Milyen kérdésére?

ANGELUS Hogy ismerjük-e egymást? , ...

ANGELINA Sajnálom, erre a kérdésre valóban nincs válasz, uram!

ANGELUS De miért?

ANGELINA Egyszer talán majd maga is mindent meg fog érteni...

ANGELUS Valami baja van velem?

ANGELINA (végigméri Angelust) Semmi, barátom. Semmi sem. (Pénzt szed elő. Ledobja a kofferra, a férfi elé) Számolja meg... Egy szívért talán elég lesz...

Angelus tenyerébe temetett arccal ül, nem néz a pénzre. Egyre csak bólogat

Minden jót, barátom... Indulnom kell... Jó utat... (Hóna alatta műszívvél kimegy)

ANGELUS (lassan összeszedi magát. Zsebre gyúri a pénzt, és ugyanazzal a mozdulattal egy levelet húz elő. Olvas) „Aranymalinkóm, Rubintos Madaram... Miért hogy nem kélhetik egybe a Nap és Hold? Miért hogy a végtelen óceán és a beláthatatlan égboltozat nem léphet frígyre soha? Miért hogy a tűz és a víz nem anélkül egyesülhetik, anélkül, hogy ki ne oltanak egymás életét? Miért? Lehet, Drágám, hogy valami előttünk ismeretlen akarat nem enged minket egymáshoz közel... Illatos Rózsaszálam! Mindenem és Egyetlenem! Mostanság az eddigiéknél is gyakrabban gondolkodom Magára. Ez úgy van, hogy reggelente Magával kelek és Magával fekszem, ha rám köszönt az est. De Magára gondolkodom menetelés közben, őrsgben, az attackban és Magára, csakis Magára. ha úgy pattognak köröttem a muszkák öklömnyi golyóbisai, mint falun a fűvön felejtett ártatlan, pihés, sárga kiskacsák körül a májusi jégeső. Édes Angelinám, meg tud nékem bocsátani? El tudja felejteni vétkemet? Hogy oly faragatlan és mérhetetlenül ostoba voltam? Se nappalom, se éjjelem emiatt! Kérem, mondja, hogy igen! Mondja, hogy képes elfeledni fertelmes tettemet! Nem halhatok meg úgy, hogy ne tudnám: megbocsátott nekem! Hogy feloldozott rettenetes bűnöm súlya alól. Legyen kegyes és mondja: igen. És én behunom a szemem, de szívemen át látom és hallom, ahogy cseresznye ajkai megformálják az ezerszer áldott szót: igen. IGEN! Az ön arany kabócája, Angelus kapitány... Utóirat: Ha megtalálnék halni, szeretném, ha tudná, szeretném, ha tisztában lenne vele..."

7. kép

Angelina jön be. Egyik keze erősen domborodó hasán, a másikban könnyű koffer. Tétován álldogál, hallgatja Angelust

ANGELUS „... én mindig is csak Magát szerettem. Még nem is tudtam, hogy Maga, a Maga teste és lelke valahol formát öltött a földön, én már akkor szerettem. Mindig és örökké Magát.”

ANGELINA Gyönyörű... A világ legboldogabb teremtése lehet, akihez ilyen sorok szólnak...

*Angelus gyorsan összehajtja a levelet. Felemelkedik. Mint valami jele-
nére, bámul a lányra, aki a szájára tapasztott kézzel áll*

Kérem, bocsássa meg, nem akartam hallgatózni...

ANGELUS *(álmélkodva, önkéntelen)* Angelina... drága...

ANGELINA Ismerjük egymást?

ANGELUS *(megkösözőrűli a torkát)* Hát...

ANGELINA Bolondokat beszélek... Mert hogy különben hogy, honnan tudná a nevem, nem igaz? De az is könnyen meglehet, hogy csak összetévesztett valakivel, akit ismer ön, és akire hasonlítok én, vagy esetleg ő hasonlít énreám...

ANGELUS *(még mindig bémultan ereszkedik vissza a helyére)* De az is könnyen meg... *(Angelina hasára néz. Egy pillanatig habozik, hogy mondja-e)*... eshetik, hogy én cimborálok az ördöggel...

ANGELINA Hát azért azt nem hiszem...

ANGELUS *(mintha megorrolna egy kicsit)* Nem néznél ki belőlem?!

ANGELINA Nem!... *(Ijedten)* Azazhogy...

ANGELUS *(sértetlen tapogatja az arcát)* Szóval olyan fertelmes lenne a pófám!?

ANGELINA *(még ijedtebben)* Félreért!

ANGELUS *(belelehel a tenyerébe. Megszagolja)* Kénköves a lehele-tem!

ANGELINA *(kétségbeesetten)* Jaj, istenem!

ANGELUS *(megkegyelmez. Mosolyogva emeli fel a mutatóujját)* Pedig nem árt az óvatosság... *(Angelina hasára sandít. Hezitál)* ...asszonyom.

ANGELINA *(szívéről hatalmas kő gördül le. Észre sem veszi Angelus hezitációját)* Én megbízom az emberekben...

ANGELUS Az ember csak egy különös állat, nem egyéb... ANGELINA Önmagában a világ is nagyon különös, uram. Az emberek, csak vendégek itt, amolyan szárnyatlan angyalok...

ANGELUS *(felpattan, kabátujjával letörli a padot. Hellyel kínálja*

Angelinát) Miért nem foglal helyet? ... izé ... asszonyom...

ANGELINA *(maga alá húzott lábakkal, szerényen leül. Ujjait összefűzi a hasa alatt, szelíden mosolyog. Kijavítja)* Kisasszony... Ha arra gondolt, uram...

ANGELUS Arra gondoltam...

ANGELINA Hogy férjezett vagyok!

ANGELUS Bevallom, igen...

ANGELINA Hát nem vagyok, uram.

Ülnek

ANGELUS *(a szemé sarkából figyelő Angelinát)* Hát, bizony, mostanában könnyen mennek az ilyen dolgok. Jön egy nyalka úr a telihold alatt, és kész a baj...

ANGELINA *(büszkén)* Az ő édesapja kapitány!

ANGELUS Kapitány...

ANGELINA Úgy bizony! Kapitány!

ANGELUS Az nem lehet...

ANGELINA De igen! Kapitány! Egy igazi, földre szállt kapitány!

ANGELUS Egy földre szart, szárnyatlan angyal kapitány! Mindig tudtam, hogy a kapitányok nagy szoknyapecérek...

ANGELINA De ő nem olyan!

ANGELUS Szájhős, szoknyabolond.

ANGELINA Hisz nem is ismeri, uram!

ANGELUS Ez igaz lehet... *(Elgondolkodva nézi Angelinát)* És merre jár most ez a maga kapitánya, ha szabadna kérdenem?

ANGELINA A kötelességét teljesíti, uram.

ANGELUS *(igazi keserűséggel)* Értem.

ANGELINA Harcol...

ANGELUS Harcol?

ANGELINA Értem. *(Zsebkendőjét vesz elő, hangosan kifűjja az orrát)*

ANGELUS Értem.

ANGELINA *(újfént kifűjja az orrát)* Hogy értené, hiszen magam sem tudom megérteni... *(Felzokog)*

ANGELUS *(megsimogatná a nő vállát, de valahányszor felemeli, mindannyiszor tehetetlen hullnak vissza kezei)* És mondja, legalább ír magának levelet?

ANGELINA *(miközben az orrát fűjja)* Ha valaki éjjel-nappal harcol, hogy írna levelet?!

ANGELUS *(fogait csikorgatva)* Ó, én szerencsétlen... *(Hangot vált)*

Milyen különös az élet, kisasszony...

ANGELINA *(a könnyein át)* Nagyon különös...

ANGELUS *(szelíden)* Tudja, egyszer én is találkoztam egy lánnyal. Egy olyan gyönyörű lánnyal, mint maga.

ANGELINA *(szipogva)* Nagyon különös, mondhatom...

ANGELUS *(megpróbál mosolyogni)* Bizony, hogy az.

ANGELINA *(finom mozdulattal megigazítja a kalapját)* Azt mondja, ilyen szép volt, mint én vagyok?

ANGELUS Szakasztott, mint maga...

ANGELINA És mi lett azzal a lánnyal, mondja csak!

ANGELUS *(lehajtja a fejét. Sokáig hallgat)* Azt nem tudom.

ANGELINA Ő hagyta el magát, vagy maga hagyta el őt?

Angelus bólint

Aha... értem...

ANGELUS Fialat voltam... *(Rágyújt)* Fialat és ostoba. Nagyon ostoba...

ANGELINA Nem is találkoztak többé?

Angelus mélyet szippant a cigarettából

Soha?

ANGELUS Álmodni szoktam vele...

ANGELINA *(nyújtózkodik)* Álmodni szép dolog. Azt én is szeretek.

ANGELUS Olyan fiatal voltam, mint maga. Azt hittem előttem az élet.

ANGELINA Szerette?

ANGELUS *(bólint)* Az életet jelentette... A MINDENT. Csakhogy később eszméltem.

ANGELINA Nem is hallott felőle?

ANGELUS Csak valamikor évekkkel később.

ANGELINA *(szomorúan)* Ez nagyon szomorú.

ANGELUS *(komoran)* Valóban az. Szomorú.

ANGELINA Nem kereste? Nem is akart találkozni vele?

ANGELUS A megtalált dolgok sosem ugyanazok, mint amelyeket elvesztettünk valaha. *(Angelina felé fordul)* Nem figyelte még?

ANGELINA Szörnyű igazságtalanul hangzik, csak remélni tudom, hogy nincsen igaza.

ANGELUS Sajnos ez olyan igazságtalanság, amelyből majd magának is kijut.

Ülnek

Milyen szép most a telihold... Földöntúli és titokzatos.

ANGELINA Volt egy idő, amikor nagyon féltém a teliholdtól...

ANGELUS Pedig azt mondják, atelihold a szerelmesek barátja, kisasszony.

ANGELINA „Kilesi a szerető szívek minden titkait!”

ANGELUS *(döbbenet pattan talpra)* Az első sorát is ismeri?

ANGELINA *(hamiskásan)* Nekem nem lehetnek titkaim?

ANGELUS *(izgatottan)* Ismeri?

ANGELINA Azt hiszem...

ANGELUS *(vissza kell fognia magát)* Kérem, kisasszony!

ANGELINA *(homlokát ráncolva)* „...a kövér...”

ANGELUS *(felkavarva, de roppant fegyelmезetten)* Tovább! *(Szinte sziszegve)* Az isten szerelmére, kisasszony, szedje össze magát!

ANGELINA De ha maga állandóan belebeszél! *(Égre függesztve tekintetét koncentráll)*

Távoli vonatfűtű hallik

„Kövér...”

ANGELUS *(kifelé tekintet. Nem bírja tovább)* „Fogatlan telihold!”

..... Kövér, fogatlan telihold...” Tovább! Gyerünk már, mire vár?!

ANGELINA *(keserves arccal gyötrődik)* „Kövér, fogatlan telihold...”

Nem tudom...

ANGELUS Olvasta valahol?! *(Ráüvölt)* Legalább ezt nyöjje ki!

ANGELINA *(réműlten)* Én, kérem, megpróbálok mindent... ANGELUS *(magából kikelve)* Nem igaz! Nem próbál meg semmit! Ha megpróbálná, menne a dolog!

ANGELINA *(holtra váltan csóválja a fejét)* „...kövér, fogatlan telihold...”

ANGELUS *(tombolva ragadja meg a lány karját. Megrázza a lányt)* Nincs időm! Itta vonatom! „... kövér, fogatlan telihold, kéretlen...”!

Hogy van tovább!

ANGELINA *(zokog)* Miért gyötör?

ANGELUS *(kíméletlenül magához rántja a lányt)* Mert maga vádol engem! Ahogy néz! Amiket beszél!

ANGELINA *(szűköl a félelemtől)* Kicsoda maga?

ANGELUS A verset! Ha már elkezdte, mondja végig! Gyerünk!

ANGELINA „A szerelmeseket... a ripők telihold...” *(Zokog),*... a vén...”

ANGELUS *(tombol)* Hol hallotta ezeket a sorokat?! Emlékezzen!

Magának erre emlékeznie kell! És meg kell bocsátania! *(Kifelé figyel. Majd a koffert felkapva kirohan)*

ANGELINA „A vén, kövér... telihold... kéretlen ripők... *(Szíjog, kifújja az orrát)* A telihold... kövér ripők... kéretlen... kilesi... *(Az orrát fújja. Szíjog)* Kéretlen telihold... szerelmes... vén... kövér... *(Előveszi az emlékkönyvet. Lapoz. Olvas)* Édes Angelinám, a kövér, fogatlan telihold, e kéretlen, vén ripők! Kilesi a szerelmes szívek minden titkait!” *(Kifújja az orrát. Megtörli az arcát. Az emlékkönyvből levelet vesz elő)* „Szívem templomának felszentelt harangozója, édes Angelusom, Mindenem!... Édes pásztorom! Mondja, miért hogy tiszta érzelmeimmel ily mostohán bánik el, miért? Vétettem én maga ellen, még csak gondolatban is? Talán maga ellenében történt, amikor oly izzó hévvel, mint két kitörő vulkán a Jeges-tenger közepén, egyesültek árva szíveink? Mire kell hát vélenem, hogy úgy bánik el velem, ahogy egy kivert kutyaival sem bánnának jobb érzésű urak. Eltaszít? El magától?... Megértem magát, hiszen úgy hullottam a maga erős karjaiba azon a vasúti garnin, szédülten az ismeretlen, soha nem tapasztalt, titkos varázstól, amit tett velem, mint egy éjszakai leppe, a mécs halálos lángjaiba hull...”

8. kép

Angelus jön be. Pólyába tekert arcán fekete szemüveg. Kezén fehér kesztyű. Nyakán fehér sál. Kezében ezüstgombos sétatálcá és kicsi bőrönd. Megáll. Forgatja a fejét. Fülel. Hallgatja a sírást

ANGELUS Segíthetek? Mintha... Van itt valaki?

ANGELINA *(riadtan habozik, aztán erőt vesz magán. Feláll, megérinti Angelus karját és a pad felé vezet)* Köszönöm, múltó semmiség...

ANGELUS Egész életemben csak a múltó semmiségekkel volt bajom.

Leülnek

Nagyon köszönöm... Hol vagyok?

ANGELINA Valahol az isten háta mögött...

ANGELUS Egyszer már voltam egy isten háta mögötti vasútállomáson... Még nevet se kapott, olyan kicsi volt...

ANGELINA Ennek sincs neve, olyan kicsi...

ANGELUS Különös... Egy kiszáradt fácska meg egy pad... Ennyiből állt az egész állomás...

ANGELINA Egy kiszáradt fácska, meg egy pad... Itt sincs semmi több...

ANGELUS Jó néhány éve már, hogy megfordultam azon az állomáson.

De mintha csak tegnap történt volna... Telihold volt...

ANGELINA *(felnéz a Holdra)* Most is telihold van...

ANGELUS Nagyon különös... Nem gondolja? Mintha csak egyetlen szekundum választana el tőle. Volt ott valaki... egy lány...

Angelina... ő is csatlakozásra várt...

ANGELINA Engem is Angelinának hívnak...

ANGELUS *(rövid szünet után)* Ez már talán több is, mint különös...

Nem gondolja, kedves... Angelina?

ANGELINA *(kezeli a hasán. Kíváncsian nyújtogatja a nyakát)* De gondolom...

ANGELUS Nem mintha a világ önmagában is nem lenne nagyon különös, de ez a különösége még különösebb lesz az ilyen különös esetek fényében. Nem gondolja?

ANGELINA Hát... igen...

ANGELUS Remélhetem, hogy megtisztel a bizalmával, ha úgy érzi, hogy valamiben a segítségére lehetek?...

ANGELINA Mintha inkább ön szorulna segítségre, uram...

ANGELUS Hát igen... Megmondaná, hogy milyen idő van... odakint?

ANGELINA Gyönyörű teliholdas este... *(Sajnálkozással teli kíváncsisággal tekintet a férfi felé)* Szerencsétlenség?

ANGELUS Úgy is lehet mondani...

ANGELINA Kelletlen...

ANGELUS Úgy is lehet mondani...

ANGELINA Kérem, szóljon, ha tapintatlan vagyok!

ANGELUS Ellenkezőleg! Érdeklődése kifejezetten jólesik, kisasszony!

Simogat, ha tetszik...

Hallgatnak

ANGELINA Mégis mintha nehezére esne beszélni a dologról!

ANGELUS Tudja, idebent nagyon nehezen kapni levegőt...

ANGELINA *(együttérezve)* Óh, Istenem, szegény ember!

ANGELUS *(tapogatózva keresi a bőröndjét)* Van itt valami, ami segítené... *(Tapogatózik)* Egy olyan... valami...

ANGELINA Segíthetek?

ANGELUS *(sikerül tapogatózva kinyitnia a bőröndöt)* Nem, nem, köszönöm... Előbb-utóbb mindenkinek meg kell tanulnia... *(A bőröndben tapogat)* egyedül boldogulnia... Ez egy ilyen világ...

ANGELINA *(megsimogatja a hasát)* Bizony...

ANGELUS Hopp! Ez az! *(Egy közönséges tölcserént húz elő. A szája előtti nyíláshoz illeszti)* Hol tartottunk?

ANGELINA Hogy az érdeklődésem... simogató...

ANGELUS Igen... igen... nagyon is.

Hallgatnak. Angelus a tölcserént át lélegzik

ANGELINA *(óvatosan, tétovázva)* De ha mégse szívesen beszélne róla, természetesen megérteném...

ANGELUS *(leveszi szájáról a tölcserént. Visszazárja a bőröndbe)*

Biztosíthatom, hogy ellenkezőleg áll a helyzet, asszonyom... De az a tapasztalat, hogy ha hirtelen levegőhöz jutok, mindig megszedülök egy kicsit...

ANGELINA Ez igazán szörnyű lehet!

Hallgatnak

ANGELUS Azt mondja, hogy telihold van?

ANGELINA Igen. Nagyon szépen süt a telihold.

ANGELUS Udvara van?

ANGELINA Mi tetszik?

ANGELUS Megnézné nekem, hogy udvara van-e?

ANGELINA *(értetlenül)* Már, hogy minek?

ANGELUS A teliholdnak, kisasszony. Tudja, a nyakam... na, meg a szemem...

ANGELINA Ja, vagy úgy! *(Nézi)* Azt hiszem, van neki...

ANGELUS Egy olyan áttetsző kör...

ANGELINA *(nézi)* Igen. Van neki...

ANGELUS Na, még csak ez hiányzott...

Ülnek

ANGELINA Az bajt jelent? Ha van neki?

ANGELUS Azt jelenti, hogy fagyni fog, kisasszony.

ANGELINA Augusztus közepén?...

ANGELUS Augusztus közepén, kisasszony...

Angelina féltőn simogatja meg a hasát. Ülnek

Nincs itt huzat?

ANGELINA Huzat lenne?

ANGELUS Itt bent nem érezni, de sose tudhatja az ember. Az orvosom azt mondta, hogy engem még egy huzat is elvihet. Nem emlékszem pontosan, hogy „már”-t mondott vagy „még”-et, de a mondanivaló sűrűjét, most is itt hallom *(A füle helyére bökö)* valahol...

ANGELINA *(megnyalazza a mutatóját és megforgatja a feje fölött)*

Nem... Nincs huzat...

ANGELUS Igazán kedves magától...

ANGELINA Semmiség. Igazán, semmiség...

ANGELUS A világért se szeretném, ha zaklatásnak venné, kisasszony, de nem találkoztunk mi már valahol? A hangja olyan ismerős...

ANGELINA *(ránéz a férfir)* Érdekes, a magáé nekem is... Talán, ha láthatnám az arcát...

ANGELUS Hát igen...

ANGELINA *(érdeklődve néz Angelusra)* Az arc az nagyon fontos...

ANGELUS Hát igen...

ANGELINA Egy-egy arcra életünk végéig emlékezünk...

Angelus nem válaszol. Ülnek. A Holdat bámulják

Ha láthatnám az arcát... talán...

ANGELUS Tisztában vagyok vele, hogy illetően megjelenésem nem könnyíti meg a helyzetet...

ANGELINA Mégis azt súgja valami, mi már találkoztunk valahol...
ANGELUS Nem hiszem... De maga nagyon emlékeztet valakire, akivel egyszer itt... valaha...
ANGELINA Igen?
ANGELUS Hát igen. Tudja, amíg az ember fiatal, semmit sem oszt meg oly szívesen, mint saját egyedülállását. Mi pedig szépek voltunk és fiatalok.
ANGELINA Véletlenül futottak össze...
ANGELUS Maga szerint vannak véletlenek?
ANGELINA ...és egymásba szerelmesedtek...
ANGELUS Hát igen.
ANGELINA ...aztán pedig szenvedtek, mint a kivert kutyák...
ANGELUS Igen.
ANGELINA ...és mindörökre elszakadtak egymástól.
ANGELUS Igen.
ANGELINA Nagyon szép történet, uram.
ANGELUS Mindazonáltal, van ennek a történetnek egy szépséghibája, kisasszony.
ANGELINA Minden históriának vannak szépséghibái...
ANGELUS Többnek mondanám... ez annál sokkal súlyosabb... Én elcsábítottam azt a lányt.
ANGELINA Pedig a leányszív nem játékszer, uram.
ANGELUS Elcsábítottam és elhagytam... *(Felemelkedik. Megkerüli a padot, megáll Angelina mögött)* Maga megbocsátana nekem? Meg tudná bocsátani nekem?

Angelina nem válaszol, dermedten várakozik

Azóta az éjszaka óta nincs egy nyugodt percem, kisasszony... Egyre csak menekülök, de bárhová menekülök, úgy érzem, hogy mindenki az arcomat kémleli!... Érti? Hogy mindenki azt látja az arcomon, én voltam az... *(Felemeli kesztyűs kezét)* Hogy kezeimen látják, hogy ezek voltak azok a kezek... *(Lehanyatlík a keze)* Nem bírom elviselni a pillantásokat... *(Leroskad)*

Angelina iszonyodva néz a férfira

Meg tudna nekem bocsátani?
ANGELINA Én nem oldozhatom fel senki helyett. *(Feláll)* Azt hiszem, itt a vonatom... *(Felemeli a koffert. Meginog)*
ANGELUS *(felnéz)* Segíthetek... Kedves Angelina?
ANGELINA Köszönöm... Inkább egyedül... *(Erőt vesz gyengeségén. Kimegy)*
ANGELUS *(sokáig néz utána. Leveszi a cipőjét, megmasszírozza a lábfejét. Összehajtogatott papírlapot húz ki a cipőből. Szétnyitja, fejből idéz)* „Édes Angelinám, nem telik el perc, hogy ne gondolnék Magára, és arra a csodálatos éjszakára amelyet együtt tölthettem Magával, ott messze, valahol az isten háta mögött. Drága szerelmem! Tudom, óriási az én vétkem, és megbocsáthatatlan, amit elkövettem Magával. Csak esdve kérem, ne gondolja, hogy azért tettem, mert nem szerettem eléggé Magát! Nagyon is... De nem tehettem mást, értse meg! Fiatal voltam! És ostoba! Szinte még gyerek! Édes Angelinám! Azt hittem, ahhoz, hogy az ember boldognak érezhesse magát ezen a Földön, vagyont kell szereznie, meg sikert, rangot, címet, karriert! Lehet, lehet, hogy másnak ezekre van szüksége. Meglehet, de nem nekem. Nekem a boldogsághoz egyetlen valakire lett volna szükségem életem során, Magára. Magára drága Angelina! Csak Magára!” *(Hirtelen összegyűri, és lehajítja a levelet. Belebújik a cipőjébe. Egyenes derékkal támaszkodik a sétatálcára, bepólyált arcát a Hold felé fordítva ül. Kint felvonítanak a kutyák)*

9. kép

A sugárzóan fiatal Angelina jön be. Fején girardi, kezében két nehéz fonnott koffer, összecsukott, fides-fodros selyemernyő. Megpillantja a bepólyált fejű férfit. Riadtan téblábol, legszívesebben nyomban visszafordulna, de aztán lekuporodik az egyik kofferre

ANGELUS *(anéklül, hogy a lányra nézne)* Hogy vonítanak... Hallja, hogy vonítanak, Angelina kisasszony...
ANGELINA *(zavartan köhint. Körülnéz)* Ismer?... Maga ismer engem?...
ANGELUS *(nem mozdul)* A teliholdat ugatják... De az is lehet, hogy valaki odalett...

ANGELINA Ismer engem?
ANGELUS Jó kérdés... Ismerem-e magát? *(Felsóhajt)* De kérdem én, megismerheti-e egyikőnk a másikát? Vagy saját magát? Hiheti-e bárki, hogy ismeri önmagát? És egyáltalán, megismerhető-e a telihold? A Föld? A kutyák? Az élet? Maga, kedves Angelina kisasszony? Vagy én? Gondoljon bele! Ha ismerném is magát, erre a kérdésre mondhatnék-e tiszta lelkiismerettel igent?
ANGELINA Találkoztunk már valahol?
ANGELUS Íme, egy újabb fogas kérdés, Angelina kisasszony! Egy újabb, de az előbbinél mindenképp egyszerűbbnek mutakozó probléma. Két vagy több ember létezhet-e azonos időben és azonos térben, egymástól tetszőleges távolságban ott és ugyanott?
ANGELINA Nem gondolnám, hogy ilyen bonyolult...
ANGELINA A dolgok, Angelina kisasszony, nem attól lesznek bonyolultak vagy egyszerűek, mert maga vagy én, így vagy úgy gondolkodunk felőlük.
ANGELINA Egy találkozás...
ANGELUS Két ember azonos időben és azonos térben!
ANGELINA Találkoztunk vagy sem?

Kint elhallgatnak a kutyák

ANGELUS Elhallgattak. Nem úgy találja, hogy van ebben a hangban valami ősi, valami földöntúli?... *(Angelina felé fordul, aki várakozó pillantással néz rá)* Ha azt mondom magának, hogy találkoztunk?... *(Feláll és Angelina mögé áll)*
ANGELINA A kötés... Látnom kellene az arcát...
ANGELUS Találkoztunk, többször is...
ANGELINA Azt hiszem... nem értem...
ANGELUS Találkozás. Két ember azonos időben, azonos térben ott és ugyanott.
ANGELINA *(a fejével értetlenül, nemet int)* ...Igen?...
ANGELUS Mi már találkoztunk. Itt és ugyanitt, többször is.
ANGELINA *(még mindig értetlenül)* Kicsoda maga?
ANGELUS Újabb jó kérdés... Csak olyan, mint a többiek.
ANGELINA Akkor miért nem láthatom?
ANGELUS Én láthatatlan vagyok...
ANGELINA *(nem hisz a fülének)* Hogy mondta? Azt hiszem, nem értetem igazán...
ANGELUS Jól értette, kisasszonyom... Én láthatatlan vagyok...
ANGELINA *(döbbenet néz Angelusra)* Láthatatlan?
ANGELUS Azazhogy elveszítettem önmagam... Pedig olyan ember voltam, mint akárci más... Meg fogja látni...
ANGELINA Meg fogom látni? Mikor?
ANGELUS Azt hiszem, kicsi Angelina, hamarosan...
ANGELINA Miért szomorodott el a hangja?
ANGELUS Nem is tudom... Kérem, menjen el...
ANGELINA Tessék?!
ANGELUS Én csak jót akarok, higgyen nekem!
ANGELINA De hát hová menjek?
ANGELUS Szálljon vonatra, és utazzon el!
ANGELINA De hát hogy képzelem?!
ANGELUS *(kezdi elveszíteni a türelmét)* Felszáll a következő vonatra, és vissza se néz. Így képzem!
ANGELINA De hát kicsoda maga, hogy ezt mondja nekem?!
ANGELUS Ha megígéri, hogy elmegy, megmondom...
ANGELINA Ígérjem meg magának, hogy elmegyek?
ANGELUS A saját érdekében...
ANGELINA *(gondolkodik)* Nem lehet...
ANGELUS Értse meg! Ez az egyetlen egérutunk...
ANGELINA Egérutunk?! Kinek?
ANGELUS Nekünk, édes Angelina!
ANGELINA Nem értem...
ANGELUS *(felkapja Angelina bőröndjeit)* Nem is kell értenie! Így maradhatunk szabadok! Maga boldog lehet! Én pedig nem veszítem el önmagam! Könyörgök, induljon! Jön a vonat!
ANGELINA Kicsoda maga?
ANGELUS Nem lehet ilyen ostoba! Nem mondhatom meg, ha nem megy el!
ANGELINA De miért?
ANGELUS Ha felszáll a vonatra, és nem úgy történnek majd a dolgok, ahogymegtörténtek, akkor elmondhatom! De ha itt marad, mindennek maradnia kell a régiben... Kérem, siessen egy kicsit! Itta vonat!

Angelina nem mozdul. Angelus nem akar hinni a szemének

ANGELINA Még nem mondta meg...
ANGELUS Mert még nem szállt fel... *(Finoman átöleli a lányt)* Jaj, szegény... szegény, kicsi Angelina... Azt hiszem, most már nem is mondhatom... Nem gondolta meg?
ANGELINA Lehet, hogy így kell történnie...
ANGELUS Egy pillanatra nagyon jó volt azt hinnem, hogy nem... *(Kifelé pillant)* Még itt a vonat...

Angelina megrázza a fejét

(Felemeli a sétatálcát, kezébe veszi a bőrröndjét) Talán még soha nem éreztem ilyen nehéznek a szívemet... *(Kimegy)*
ANGELINA *(leül a padra. Megpillantja a földön Angelus összegyűrt levelét. Kiszimítja a papírt. Olvassa)* „Édes Angelinám! Azt hittem, ahhoz, hogy az ember boldognak érezhesse magát ezen a Földön, vagyont kell szereznie meg sikert! Rangot, címet, karriert! Lehet. Lehet, hogy másnak ezekre van szüksége. Meglehet... De nem nekem. Nekem a boldogsághoz egyetlen valakire lett volna szükségem életem során, Magára. Magára, drága Angelina! Csak Magára! Már tudom. Ahogy azt is tudom, hogy késő. Elhagytam Magát, ezért bűnhődnom kell, szenvednem, fájniom, újra meg újra porba hullanom. amíg csak szívem meg nem kegyelmez és utolsó nem dobbanik... *(Angelina hangját kintről Angelus hangja kíséri)* Drága, drága Angelina, én már nem kívánok semmit az Istentől csak azt, hogy adjon Magának annyi boldogságot, mennyit ad nekem szenvedéstem...” *(Elhallgat. Tekintete a férfi hangjának forrását kutatja)*

10. jelenet

Kintről Angelus káromkodása hallatszik

ANGELUS HANGJA Ó, hogy tenne Árkábel a füstre azzal a fertelmes nagy bojtosával...! Vagy legalább a kénköves ménkű csapna azok közé a lapátfüleid közé, te átkozott fajánkó!

Angelina sebesen összehajtogatja, elteszi a levelet. Izgatottan figyel a hang irányába

A kormos-mocskos stucniddal együtt, te fertelmes anyaszomorító!
A krucifixos szakramentjét ebbe a kicsavarodott világba bele...

Angelus jön be. Csinos, fess, fiatal. Oldalán kard, fején tollas katonacsákó. Hőféhér kesztyűjével zubbonya ujját dörzsölgeti. Mihelyst azonban megpillantja Angelinát, arcáról eltűnik a düh, vonásaira megnyerő mosoly simul

ANGELUS Hát nem összekent a barom... Engedje meg, kisasszony... *(Biccant, összeüti a bokáját)* Szolgáltatjára jelentkezem! A nevem: Angelus kapitány...

ANGELINA *(zavartan kezét nyújt)* Hát nem is tudom... Örvendek, kapitány... úr...

ANGELUS *(kezet csókol)* Megtudhatnám a becses nevét, kisasszony?

ANGELINA *(alig jön ki hang a torkán)* Angelina...

ANGELUS *(miközben nem ereszti a lány kezét)* ANGELINA... Angeli-na és Angelus! Milyen szépek így együtt ezek a nevek... *(Elegáns érzékiséggel még egy csókot lehel Angelina kezére)* Mintha harangok szavát hallanám AN-GE-LI-NA, AN-GE-LI-NA, és máris felzúg a válasz: AAANGELUS, AANGELUS. Micsoda finom kacsók...

ANGELINA *(majdnem elalél)* Ugyan, semmiség...

ANGELUS *(nem engedi el Angelina kezét)* Nem pihennék le csak rövidke pillanatra, Angelina kisasszony?

ANGELINA Boldogan, kapitány...

Kéz a kézben ülnek

ANGELUS Milyen szépen süt a telihold... És milyen magános! Nem, olyan, mint egy csupor tej?

ANGELINA Már én is észrevettem...

ANGELUS Maga is észrevette? Micsoda szemek! És tudja-e, hogy a telihold a beteljesült szerelmek tanúja...?

ANGELINA Már akkor is így sütött, amikor én érkeztem...

ANGELUS Megkérdezhetem, mióta van itt, kedves Angelina kisasszony?

ANGELINA Csak az imént...

ANGELUS És egyből feltűnt magának, hogy süt a telihold?

ANGELINA Olvasgatni akartam...

ANGELUS *(megemeli az emlékkönyvet)* Olalá, egy emlékkönyv!

ANGELINA Á, csak olyan lányos csacskaság...

Angelus elegánsan lehúzkodja jobb kezéről a kesztyűt

(Szemérmesen) Én még soha nem láttam kapitányt.

ANGELUS És hogy tetszik magának?

ANGELINA *(pirulva)* Azt még nem beszéltem meg magammal...

ANGELUS *(kezet csókol, s mélyen Angelina szemébe néz)* Hát csak beszélje meg, mert nagyon érdekel...

ANGELINA *(csodálkozva)* Miért érdeklí az magát?

ANGELUS Hát csak azért, mert én már beszéltem magammal...

ANGELINA És mit mondott magának maga?

ANGELUS Igazán kíváncsi rá? *(Megcsókolja Angelina kezét)*

ANGELINA *(lehuny pillákkal)* Nagyon... nagyon...

ANGELUS Azt mondta, hogy ilyen gyönyörű teremtést még nem látott.

Ilyen szép, kedves, okos lányt, mint maga... *(Csókot lop a lány ajkáról)* Ilyen édes ajkakat...

ANGELINA *(alélva rebegi)* Milyen különös... Nekem is szóról szóra ezt mondta magam... *(Viszonozza a csókot)*

ANGELUS *(csók közben)* Mercibeaucoupmademoiselle...

ANGELINA Miket nem tud maga, édes, drága kapitány...

Hosszan csókolóznak

ANGELUS *(két csók között)* Maga még nem csókolózott sohasem?

ANGELINA Soha senkivel... Baj talán?

ANGELUS Nem baj! Semmi se baj, drága leány... *(Forrón megcsókolja Angelinát)* Bárcsak ne jönnének soha vonatok...

Angelina hirtelen kibontakozik a kapitány öleléséből

Rosszat mondtam, kedvesem?

Angelina előkapja az emlékkönyvet

ANGELINA Itt írja alá!

Angelus nevet

Maga kinevet! Kinevet engem! Kinevet!

ANGELUS Jaj, dehogy! *(Megcsókolja a lányt)* Dehogyan nevetem én ki magát!

ANGELINA Most is nevet!

ANGELUS De nem azon, maga csacsi!

ANGELINA *(duzzogva, hitetlenkedve)* Hát micsodán?!

ANGELINA *(hazudik)* Háta Holdon! Látja, milyen ostoba képe van?

ANGELUS *(hazudik)* Ej, hát nem tudnék én hazudni magának tán so-

sem!
ANGELINA Mind ezt mondják! Aztán meg hazudnak, mint a vízfolyás!

ANGELUS *(nevetve komolykodik)* Hát azt meg honnan tudja maga?

ANGELINA Most meg mit nevet...

ANGELUS Nem választott?

ANGELINA Mondja azt mindenki.

ANGELUS És maga mindent elhisz? Maga egy ilyen nagy piszi?

ANGELINA *(kijavítja)* Piszé!

ANGELUS Piszé, az pisze. A Piszí, meg piszi!

ANGELINA *(gyanakodva)* Ki az a piszi?

ANGELUS Hát maga! A Piszí, aki elhiszi! Hol az az emlékkönyv?!

Hadd rímelem tele! Szabad?

Angelus tollat vesz elő, nevet

Milyet szeretne? Rígatóst vagy nevetetést?

ANGELINA Egy nevetetést meg három rígatóst...

ANGELUS Ahogy a kuncsaft parancsolja... *(Elgondolkodik)* Üljön csak ide... *(A térdére mutat)*

Angelina bátortalanul ingadozik

No... csak nem fél valamitől? Vagy erről is hallott valamit?

Angelina dacosan megvonja a vállát és Angelus térdére ül

Ez az! Hisz, nagy lány már kiskegyed! *(Mefogja a lány térdét, és írni kezd)* Essünk túl a nevetetősön... Na, mit szól ehhez? „Ha majmot látsz a fán, hunyd le szemeid kéktavát, húzd meg a farkát, és gondolj rám! Angelus kapitány.” Milyen?

ANGELINA *(elragadtatással)* Gyönyörű.

ANGELUS Megér magának egy csókot, édes Angelinám?

Angelina boldogan megcsókolja a kapitányt, és a kézre pillant, amely egyre feljebb csúszik a combján. A kapitány kezére teszi a kezét

(Olvassa, amit ír) „Édes Angelinám, a kövér, fogatlan telihold, e kéretlen, vén ripók! Kilesi a szerelmesek minden titkait!” ANGELINA *(a Holdat figyel)* Tényleg fogatlan és kövér...

Vonat érkezik. Füstje belengi a teret

(Kinéz) Indulnom kellene... *(Nem mozdul)*

ANGELUS Akkor egy szomorút!

Angelina engedelmesen megcsókolja a kapitányt

(Hangosan olvassa, amit ír) „És ha egyszerinne, valamely vérehulla

tó alkonyon, midőn az ezerszer áldott Nap épp alámerülni készülőd a messzi horizontú tenger bíbor habjain, ó, részeg pillanat! Egy elvadult ólomdarázs mérgezett fullánkja vérrózsát nyit szívem ablakán, Drága Mindenem, Édes Egyetlenem, Örök Angelinám, tudhatja, én majd halálom óráján is csak Magára gondolok. Angelus kapitány...” Hol a fizetség, édesem?

Angelina megcsókolja

Mi az, hát maga itatja az egereket?!

ANGELINA Ez nagyon szomorú...

ANGELUS Írunk még egy vidámat! *(Ír)* „Mikor a fű kalásza sarjad a zombékos réteken, és a fák ága zöld levélt ereszt, remény rubintos fecskemadara, Te, édes Angelinám... mindig találhatsz szívedmen...”

Angelus kapitány szenvedélyesen megcsókolja a lányt

...ereszt!”

Leborulnak a padra, és mire eltakarja őket a lassan gomolygó füst, Angelina emlékkönyve is végérvényesen a földre hull.